

JAVNA USTANOVA **M ♦ U ♦ Z ♦ E ♦ J** BIJELO POLJE
Radnička bb, Bijelo Polje, 84000
E-mail: muzej@bijelopolje.co.me
Tel./faks: +38250 431-579
Šifra djelatnosti: 91.02
PIB: 03119556
Žiro račun: 550 - 17562 - 68 - SOCIJETE GENERALE MONTENEGRO

PROGRAM RADA ZA 2021. GODINU SA FINANSIJSKIM PLANOM

Decembar 2020. godine

I UVOD

Na osnovu člana 5 tački 2, 3 7 i 10, članova 6 i 10 Zakona o kulturi ("Službeni list Crne Gore" broj 49/08, 16/11, 40/11 i 38/12); člana 8 stav 1 i člana 9 stav 2 Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore" broj 49/10, 40/11), **propisano je da se državni i lokalni muzeji čiji je osnivač opština, organizuju (osnivaju) kao samostalne ustanove.**

Shodno propisanim zakonskim odredbama, muzejska djelatnost obuhvata: sakupljanje, čuvanje, zaštitu, istraživanje, stručnu i naučnu obradu, dokumentovanje, sistematizaciju u zbirke, prezentaciju muzejskog materijala i muzejskih lokaliteta i nalazišta.

II PROGRAM RADA

Program rada JU Muzej Bijelo Polje za 2021. godinu sadrži pregled aktivnosti u okviru redovnih programskih sadržaja, radi ostvarivanja planiranih poslova i programskih opredjeljenja za tekuću i započetih aktivnosti u prošloj 2020. godini, kao i prethodnih godina.

Pravni osnov za obavljanje pojedinih poslova, kao što su stručno-istraživački rad, izrada muzejske dokumentacije, nabavka i zaštita muzejskih predmeta i dr. proističe iz zakonske regulative i drugih opštih akata Ustanove.

U tom kontekstu, program rada proizilazi iz Zakona o kulturi ("Sl. list Crne Gore", br. 49/08 od 15.08.2008, 16/11 od 22.03.2011, 40/11 od 08.08.2011, 38/12 od 19.07.2012), Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list Crne Gore" broj 49/10, 40/11, br. 044/17), Zakona o muzejskoj djelatnosti, ("Sl. list Crne Gore", br. 49/2010), Zakona o spomen-obilježjima ("Sl. list CG", br. 40/08), Odluke o osnivanju Javne ustanove Muzej Bijelo Polje ("Sl. list CG- Opštinski propisi", br. 19/2016), Statuta i drugih opštih akata Ustanove.

Shodno navedenom, ovim programom se utvrđuju poslovi i zadaci iz osnovne djelatnosti koji će biti realizovani u 2021. godini, po vrsti, obimu i sadržini usluga kao i kadrovskoj strukturi zaposlenih koji će obavljati planirane poslove.

III POSLOVI I ZADACI USTANOVE

Aktivnosti Muzeja podrazumijevaju kontinuirani rad, punu posvećenost i dobro poznavanje materije koja je od značaja za kulturno-istorijsko nasljeđe naše sredine, što ovom poslu daje obilježje trajne vrijednosti. U tom smislu, Muzej stručno i brižljivo čuva, obogaćuje i javnosti prezentuje duhovno i istorijsko bogastvo naše prošlosti što je odgovoran odnos prema materijalnim i nematerijalnim dobrima, našta su se obavezale države potpisnice Konvencije u skladu sa članom 5. Konvencije Savjeta Evrope koji se odnosi na brigu o kulturnoj baštini.

U tom kontekstu, osnovni zadatak JU Muzej Bijelo Polje je zaštita i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine koja je od izuzetne važnosti za kulturni i istorijski identitet, ne samo našeg grada, već i države Crne Gore. Njenim očuvanjem i prezentacijom prenose se trajne vrijednosti koje su značajne isto toliko koliko i stvaranje novih kulturnih sadržaja i umjetničkih vrijednosti (savremeno kulturno-umjetničko stvaralaštvo), a sve u cilju kvalitetnijeg obavljanja primarne djelatnosti i otvorenosti za javnost.

IV REDOVNA DJELATNOST MUZEJA

Muzejska djelatnost je u službi zaštite kulturnog nasleđa i obuhvata čitav niz stručnih poslova, uz punu primjenu zakonskih propisa u cilju očuvanja kulturnih, civilizacijskih i prirodnih dobara kao i njihovo korišćenje za obrazovne, naučne i kulturne svrhe od šireg društvenog značaja.

U tom smislu, značaj muzejske djelatnosti je u zaštiti materijalnih i nematerijalnih dobara koja čine dio nacionalne i lokalne baštine, iskazane kroz odrednicu da je ona od javnog interesa, što je u skladu sa konvencijom Savjeta Evrope o vrijednostima kulturne baštine. To nameće potrebu da se normativno i faktički obezbijede uslovi da muzejska dobra (materijal, lokaliteti, nalazišta i dokumentacija) budu dostupni najširoj javnosti i zaštićena u skladu sa zakonskim propisima. Ovo se naročito odnosi na muzejski materijal koji ima status kulturnog dobra, jer se u tom slučaju na njega primjenjuje režim zaštite propisan Zakonom o zaštiti kulturnih dobara.

Takođe, u cilju podizanja kulturnog nivoa grada, praćenja savremenih tokova u kulturi i popularizacije kulturne baštine, Muzej organizuje manifestacije, izložbe, kulturno-umjetničke programe, pozorišne predstave, koncerte, tribine, promocije, prezentacije i sl. Isto tako, Muzej se bavi istraživačkim radom, izdavačkom i bibliotečkom djelatnošću, prosvjetno-pedagoškim radom, a shodno članu 11 Zakona o muzejskoj djelatnosti, redovna djelatnost muzeja obuhvata i aktivnosti prikupljanja, stručne obrade, zaštite, čuvanja, korišćenja i prezentacije muzejskog materijala.

Shodno navedenom, JU Muzej Bijelo Polje svoju funkcionalnu komponentu ostvaruje kroz redovnu djelatnost i programske sadržaje u okviru rada organizacionih jedinica: **1) Odjeljenja muzejskih zbirki; 2) Odjeljenja stručnih poslova; 3) Odjeljenja opštih poslova**

Redovna djelatnost Muzeja obavlja se u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom, što podrazumijeva:

- 1) Sprovođenje redovnih kulturnih aktivnosti u okviru kojih posebno mjesto zauzima rad na održavanju i popularizaciji tradicionalnih manifestacija: Bjelopoljsko likovno proljeće, Noć muzeja, Izložba radova učenika osnovnih škola, Internacionalni likovni susreti „Slikari Lazovići“ i Dani evropske kulturne baštine.
- 2) sakupljanje muzejskog materijala putem terenskih istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način, a na osnovu programa sakupljanja koji donosi organ upravljanja, za period od pet godina, koji provjerava porijeklo svakog predmeta;
- 3) sprovođenje preventivne i trajne zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije;
- 4) istraživanja u muzejskoj djelatnosti, koja se vrše radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala;
- 5) stručnu obradu muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje, dokumentovanje;
- 6) vođenje dokumentacije o muzejskom materijalu;
- 7) privremeno čuvanje muzejskog materijala kojem nije obezbijeđena adekvatna muzejska zaštita u drugom muzeju;
- 8) davanje stručnog mišljenja o privremenom izmiještanju muzejskog materijala koji nema odgovarajuću zaštitu;
- 9) reviziju muzejskog fonda;
- 10) organizovanje stalnih i povremenih izložbi muzejskog materijala;
- 11) obavljanje djelatnosti u oblasti umjetničkih, istorijskih, etnografskih, arheoloških i numizmatičkih muzejskih zbirki.

1. ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI

Odjeljenje muzejskih zbirki obuhvata ukupan fundus Muzeja koji čine zbirke muzejskih predmeta. U tom smislu, zbirka je osnovna forma organizacije predmeta u muzeju preko koje muzej funkcioniše kao cjelovita ustanova.

Prema sadržaju i klasifikaciji muzejskog materijala, Muzej u Bijelom Polju *spada* u kategoriju muzejskih ustanova *kompleksnog tipa* sa više zbirki - arheološka, istorijska, numizmatička, etnografska i umjetnička - u okviru svog djelokruga rada.

1.1. Muzejske zbirke

Pretežna djelatnost Muzeja ogleda se kroz sistematizovano i hronološko organizovanje zbirki koje nijesu samo statično izložbeno blago, već su i predmet proučavanja postavljenih na osnovama stručnih i naučnih standarda.

U tom smislu, JU Muzej Bijelo Polje je vodeća baštinska institucija kulture u gradu i organizator značajnih manifestacija, likovnih izložbi i istraživačkih projekata koji svoje zbirke i izložbeni prostor u potpunosti posvećuje tako postavljenim ciljevima, čiji je glavni temelj kulturno-istorijska prošlost Bijelog Polja i Crne Gore.

1. 1. 1. Arheološka zbirka

Arheološka zbirka Muzeja u Bijelom Polju osnovana je početkom šezdesetih godina prošlog vijeka i sadrži predmete pribavljene sa sistematskih arheoloških istraživanja s kraja šesdesetih i tokom devedesetih godina prošlog vijeka, čiji fond hronološki obuhvata razdoblje od mlađeg kamenog doba-neolita, bakarnog i bronzanog doba do kraja srednjeg vijeka. Pored ovakog načina prikupljanja, predmeti su pribavljani i putem rekognosciranja terena kao i putem darovanja i otkupom.

Shodno navedenom, u 2021. godini planiramo da znatno osvježimo i promijenimo dosadašnju arheološku postavku Muzeja koja će biti obogaćena predmetima pronađenih na arheološkim lokalitetima kao što su: “Samograd”, “Trnje”- Bijedići”, “Crkvina” i “Brankovina”- Pašića Polje, “Bliškovo”, “Crkvina”- Zaton i dr.

Takođe, u 2020. godini planiramo da, uz pomoć stručnjaka iz Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, obiđemo arheološke lokalitete na području naše opštine i na osnovu stručnih nalaza sačinimo izvještaj o stanju tih lokaliteta, sa mjerama njihove zaštite.

Isto tako, i u ovoj kao i prethodnih godina, konkurisali smo projektom “Konzervatorsko-sanacioni radovi na lokalitetu „Podgajnice“ - Zaton na lokalitetu Podgajnice – Zaton” kod Ministarstva kulture, kroz Program za zaštite i očuvanje kulturnih dobara za 2021. godini. Ovim želimo da u saradnji sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, nastavimo započeta arheološka istraživanja iz 90-tih godina prošlog vijeka na ranovizantijskoj crkvi iz VI vijeka (vila rustika).

Pored ovog projekta konkurisali smo još jednim projektom, kroz isti program, a radi se o “Izložbi posvećenoj arheološkim istraživanjima na teritoriji opštine Bijelo Polje”

1. 1. 2. Istorijska zbirka

Istorijska zbirka Muzeja u Bijelom Polju osnovana je 1962.godine koja se hronološki nadovezuje na Arheološku zbirku i obuhvata period koji se odnosi na tursku vojnu i administrativnu dominaciju ovim prostorima, kao i na periode balkanskih, prvog i drugog svjetskog rata.

U predstojećoj 2021. godini kustosi planiraju izradu novog tematsko-ekspozicionog izgleda stalne postavke istorijske zbirke u novom, rekonstruisanom zdanju našeg Muzeja. Postavka će dokumentovano i hronološki pratiti različite događaje iz bogate kulturno-istorijske prošlosti Bijelog Polja.

Takođe, u okviru ove zbirke planira se nastavak rada na izradi opširne publikacije koja podrazumijeva pribavljanje podataka i informacija kao i iscrpna i opširna istraživanja na temu “Društvo Sloga” koje je djelovalo na prostorima Crne Gore, Srbije i BiH. U vezi sa tim, treba napomenuti da je društvo „Sloga“ osnovala grupa od sedamnaest entuzijasta 1925. godine, sa jako plemenitim ciljevima koji su se odnosili na prosvjećivanje članova, razvijanje sloge, druželjubija i ljubavi prema domovini. Društvo je organizovalo rad u nekoliko sekcija, od kojih

su bile naročito zapažene diletantska (dramska) i muzička sekcija. Pored ovih društvo je imalo i biblioteku, sportsku i sekciju škole plesa.

1. 1. 3. Numizmatička zbirka

Numizmatička zbirka postoji od osnivanja Muzeja i sastavni je dio istorijske zbirke. Na samom početku rada Muzeja, od 1957 do 1961. godine, sakupljeni su prvi primjerci metalnog i papirnog novca u raznim apoenima, a u kasnijem periodu obogaćena je sa još blizu 1000 primjeraka raznog kovanog i papirnog novca. Zbirka novca danas sadrži oko 1300 novčanih jedinica u raznim apoenima koja hronološki datira od rimskog perioda, pa sve do 90-tih godina prošlog vijeka.

U toku 2020. godine, Muzej planira da pored izrade nove stalne postavke, izradi i kataloške liste kojim se muzejskom predmetu dodjeljuje šifra koja se sastoji od kodne oznake muzeja, odnosno muzejske jedinice, skraćenice muzejske zbirke i inventarskog broja.

1. 1. 4. Etnografska zbirka

Etnografsko bogastvo bjelopoljskog kraja proizilazi iz bogate kulturne tradicije ovog stanovništva koje je različitog etničkog i multikulturalnog sastava. Ovo područje poznato je po njegovanju narodne kulture i umjetnosti, a sastoji se iz bogatog fonda pokretnih dobara narodnog stvaralaštva koji se odnose na običaje, nošnju, folklor i sl. Na toj osnovi formirana je Etnografska zbirka (početkom 60. godina), sa zadatkom da njeguje uspomene na materijalnu i nematerijalnu kulturu lokalnog stanovništva. Nastanak većine predmeta etnografske zbirke možemo svrstati

u vremenski okvir druge polovine 19. i prve polovine 20. vijeka koji su proizvod starih zanata: kovačkog, tesarskog, vunovlačarskog, terzijskog, grnčarskog, opančarskog, sahadžijskog i dr.

Programskom 2021. godinom, Muzej planira da u rekonstruisanom zdanju zgrade izradi novu stalnu postavku koja će u najpozitivnijem smislu prikazati dihotomiju urbanog i ruralnog tradicionalnog življenja bjelopoljskog kraja.

U ovoj kao i prethodnih godina, konkurisali smo projektom “Stari zanati Bijelog Polja u duhu novog vremena” kod Ministarstva kulture, kroz Program za zaštite i očuvanje kulturnih dobara za 2021. godinu. U vezi sa tim, a imajući u vidu činjenicu da stari tradicionalni zanati imaju veoma dugu tradiciju u Bijelom Polju, želimo da neke od njih sačuvamo od zaborava i učinimo sve kako bi ih na ovaj način ponovo oživjeli ili barem sačuvali one koji danas postoje. Ideja je da na ovu temu objavimo kvalitetnu publikaciju za koju će biti potrebno obaviti opsežna sistematska terenska istraživanja koja podrazumijevaju obilaženje porodica u kojima su nastajali ovi zanati i prikupljanje materijala (stare fotografije, predmete, dokumenta i sl.) koji će nam poslužiti za konačnu izradu iste.

Isto tako, Muzej planira da u okviru ove zbirke u 2021. godini organizuje, treću po redu, tradicionalnu manifestaciju „Dani evropske kulturne baštine“ koju u prošloj 2020. godini nijesmo bili u mogućnosti organizovati zbog poznate krize izazvane širenjem korona virusa.

1. 1. 5. Umjetnička zbirka

Prikupljanje predmeta za formiranje Umjetničke zbirke Muzeja vezuje se za početak rada Muzeja, a osnova za formiranje bile su fotokopije svetaca iz originala Miroslavljevog jevanđelja, stare gravire (studije ruku) slikara Lazovića, portret fotografije poznatih bjelopoljaca, umjetnički radovi lokalnih stvaralaca i bogoslužbene knjige.

JU Muzej Bijelo Polje – Program rada sa finansijskim planom za 2021. godinu

6

Posebnu vrijednost ove zbirke predstavlja kolekcija predložaka studija, crteža i bakroreza poznatih stvaralaca, ikonopisaca Lazovića s kraja 18. do polovine 19. vijeka, porijeklom iz Bijelog Polja, čija je umjetnost bila nadaleko poznata i bila temelj razvoja umjetnosti u B. Polju.

Na temeljima svojih početaka kao i angažovanjem muzejskih stručnjaka, Umjetnička zbirka danas je znatno uvećana raznim umjetničkim djelima, što je rezultiralo organizacijom značajne likovne manifestacije „Bjelopoljsko likovno proljeće“, započete 1994. godine.

U okviru ove zbirke, Muzej će u 2021. godini izraditi novu koncepciju stalne postavke i izvršiti promociju monografije “Slikari lazovići i njihovo doba”, autora Dragiše Milosavljevića, uglednog historičara umjetnosti iz Užica. Takođe, Muzej će u izvještajnoj godini konkurisati na Program razvoja kulture na sjeveru u 2021. godini koji raspisuje Ministarstvo kulture Crne Gore, projektom izložbe “Slikari Lazovići” koja će, uz promociju monografije, biti organizovana na 3 Internacionalnim Likovnim susretima “Slikari Lazovići”.

Shodno navedenom, a u cilju poštovanja likovne tradicije Bijelog Polja i unaprjeđivanja savremenog likovnog stvaralaštva, Muzej će u okviru ove zbirke u programskoj 2021. godini, na zadovoljstvo građana i šire javnosti, organizovati tradicionalne manifestacije: 27. *Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”*, 34. *“Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola” Bijelog Polja* i 3. *Internacionalne Likovne susrete “Slikari Lazovići”*.

Treba naglasiti, da su zbog svog značaja za državu Crnu Goru, sve zbirke Muzeja su registrovane kao pokretno kulturno dobro, u periodu od 1962-1964. godine, kod Uprave za zaštitu kulturnih dobara C. Gore

1. 2. Tradicionalne manifestacije Muzeja

Manifestacije su jedan od značajnijih segmenata kulturne ponude Muzeja u Bijelom Polju. U tom kontekstu, njihova osnovna funkcija je valorizacija i očuvanje bogatog kulturnog nasleđa našeg grada, ali su isto tako prepoznatljiv i efikasan vid promocije lokalne kulture široj javnosti, što umnogome doprinosi kvalitetu i povećanju kulturnih sadržaja u turističkoj ponudi B. Polja.

Tradicionalne manifestacije u organizaciji JU Muzej Bijelo Polje prepoznatljive su kako u lokalnim okvirima, tako i šire.

U tom smislu, jedna od prepoznatljivijih manifestacija u organizaciji Muzeja je ***Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”***, zbog koje se Bijelo Polje s pravom može nazvati gradom likovnih umjetnika. “Proljeće” teži ka tokovima savremenih likovnih izraza ravnopravno se noseći sa ostalim kulturnim manifestacijama koje se organizuju u našem gradu, na osnovu kojih se i održava kao manifestacija. Organizuje se od 1994. godine i danas je jedina likovna manifestacija u gradu koja se bavi promocijom lokalnog slikarstva. Osnovna vrijednost ove manifestacije, koja svake godine simbolično dolazi sa proljećem, da na njoj

izlažu profesori i njihovi đaci, akademski slikari i amateri, kao i slikari porijeklom sa ovih prostora. Treba naglasiti, da je ovom izložbom podstican veliki broj bjelopoljaca da se počne baviti slikarstvom, a bila je i povod mladim i talentovanim slikarima da im slikarstvo bude životni poziv, afirmisanim slikarima da nastave s radom, likovnim pedagogima da unaprijede rad sa djecom i sl

Ove godine Muzej će organizovati 27 prolječni Likovni salon

Posljednje 34 godine, kroz izložbu ***"Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola Bijelog Polja"***, Muzej je nezaobilazna adresa za praćenje rezultata rada nastavnika likovne kulture i najnovijih likovnih ostvarenja talentovanih učenika osnovnih škola Bijelog Polja

Značaj ove izložbe je u tome, što je to svojevrsna "ulaznica" za "Bjelopoljsko likovno proljeće" i što se slikarski talenat djece otkriva još u ranom uzrastu koje ih podstiče na dalje kreativno izražavanje. Za uspješno sprovođenje ovih aktivnosti neophodna je dobra saradnja Muzeja i likovnih pedagoga u školama koja postoji već duže vrijeme, a prati je veliko interesovanje i entuzijazam nastavnika koji su zainteresovani za dalji likovni razvoj djece.

U ovoj godini Muzej će organizovati 34. izložbu.

Pokrenuta prije 13 godina, manifestacija ***"Noć muzeja"*** je skrenula pažnju na važnost i ulogu muzeja i pokazala da se oni mogu predstaviti na atraktivniji način.

Od 2007. godine, a na predlog Ministarstva kulture Crne Gore, Muzej u Bijelom Polju se prvi put pridružio ovoj evropskoj manifestaciji koja je osmišljena i održana u Berlinu 1997. godine i od velike je kulturne i turističke važnosti za naš grad.

U okviru "Noći muzeja", evropske zemlje uveliko primjenjuju novi načini uživanja i zabave i predstavljanja muzeja publici koji se iskazuje kroz organizaciju raznovrsnih kulturno-umjetničkih sadržaja i programa, što je pravi magnet za sve veći broj posjetilaca koji se te večeri zadržavaju u izložbenim prostorijama Muzeja do kasnih večernjih sati.

U tom smilu, Muzej će i ove godine, po 13. put, uz prigodan zabavni i kulturno-umjetnički program, učiniti publici dostupnim izložbene prostorije Muzeja do kasnih večernjih sati.

Pokretanjem ***Internacionalnih likovnih susreta "Slikari Lazovići"*** Muzej je uvažio zahtjeve jednog broja uglednih slikara iz Bijelog Polja da se u gradu organizuje rad likovnog salona koji je prestankom rada Likovne kolonije „Stari most“ ostao bez ijedne manifestacije ovog tipa.

Organizovanjem ove manifestacije Muzej pruža punu podršku i pomoć velikom broju slikara sa ovog prostora koji žele da unaprijede svoje slikarsko umijeće kroz druženje i rad sa akademskim slikarima međunarodnog ranga.

U namjeri da Susreti opstanu i budu tradicionalni, Muzej će i u budućem periodu biti posvećen tom cilju, a u programskoj 2021. godini planira organizaciju trećih po redu Susreta.

"Dani evropske kulturne baštine", obilježavaju se u 50 država potpisnica Evropske konvencije o kulturi, a među njima je i Crna Gora. Bazirana na promociji lokalnih vještina, tradicije, arhitekture i umjetnosti, ova manifestacija predstavlja zajedničko kulturno nasljeđe

evropskih zemalja koja je pokrenuta 1985. godine u Francuskoj kao zajednička inicijativa Evropske Unije i Savjeta Evrope od 1999. godine. Obilježava se u septembru mjesecu, sa više od 70 000 događaja organizovanih širom Evrope.

Na predlog Ministarstva kulture Crne Gore i bjelopoljski Muzej se 2017. godine, prvi put, priključio obilježavanju ove značajne međunarodne kulturne manifestacije, a tako će biti i 2021. godine kada će se organizovati, treći po redu, Dani evropske baštine.

Shodno navedenom, treba naglasiti da su sve manifestacije koje organizuje Muzej popularističkog i takmičarskog karaktera koje iz godine u godinu bilježe sve veći broj učesnika i posjetilaca. Isto tako, Muzej će se kao dobar domaćin postarati da glavnim akterima obezbijedi adekvatne uslove za rad kao i nagrade za njihovo umijeće.

1. 3. *Prezentacija muzejskog materijala*

Javnost i rezultate svoga rada Muzej prezentuje putem stalnih i povremenih izložbi muzejskog materijala. Ovakav vid komunikacije sa publikom i širom javnošću, nije samo zakonska obaveza Muzeja, već je to i najuočljiviji dio rada muzeja. U tom kontekstu, izložbene aktivnosti Muzeja obavljaju se kao i prethodnih godina i fokusiraće se na priređivanje stalnih i povremenih, tematskih, pokretnih, studijskih i raznih gostujućih izložbi. To je ujedno prilika da se prikažu nova dostignuća na polju muzejske djelatnosti, što predstavlja dodatni motiv dolaska posjetioca u Muzej. Isto tako, Muzej će kroz lokalnu, nacionalnu i međunarodnu razmjenu organizovati izložbe drugih muzeja i ustanova i priređivati svoje izložbe u drugim sredinama.

U cilju efikasnije realizacije izložbi ovakvog tipa, neophodno je stvoriti potrebne uslove koji podrazumijevaju sljedeće aspekte izlaganja: raspored i organizaciju izložbenog prostora, ponudu raznovrsnog informativnog materijala (katalozi, pozivnice, plakati, audio-vizuelne medije i sl.), doprema i prevoz izložbenog materijala, doček i smještaj gostiju i sl.

1. 3. 1. *Stalna postavka*

Stalna postavka je primarna funkcija, ne samo našeg muzeja već i muzeja uopšte. Koncipirana od predmeta iz muzejskih zbirki ona predstavlja osnovni zakonski oblik muzejskog izlaganja. Takođe, stalnom postavkom publici se prezentuje bogato nasljeđe jedne sredine kao i sve specifičnosti muzeja, njegove najznačajnije i najvrednije predmete, po kojima se muzeji i razlikuju jedan od drugog. Isto tako, njom se oživljava razumijevanje društvene, kulturne i obrazovne uloge Muzeja.

Cijeneći navedeno, sve aktivnosti Muzeja u 2021. godini fokusiraćemo na izradu nove stalne postavke za sve zbirke u rekonstruisanoj zgradi Muzeja.

Iz tih razloga, a u cilju bolje komunikacije sa publikom i pridobijanja što većeg broja posjetilaca, osnovni zadatak kustosa biće redefinisavanje novog izložbenog prostora kako bi ga učinili što atraktivnijim i približili ga publici.

1. 3. 2. *Povremene izložbe*

Povremeno izlaganje muzejskog materijala je vid prezentacije novih sadržaja u radu muzeja i upoznavanje sa aktuelnim događajima i temama. Iz tog razloga je propisana zakonska obaveza svakog muzeja da, pored stalnih, organizuju i povremene izložbe muzejskog materijala i izdaju kataloge o organizovanim izložbama, što predstavlja dodatni motiv za dolazak posjetioca u muzej.

U vezi sa tim, Muzej će i ove godine aktivno raditi na organizaciji povremenih izložbi, a tu se, prije svega, misli na gostujuće izložbe pribavljene putem saradnje Muzeja sa srodnim institucijama, organizacijama i pojedincima.

1. 4. Okrugli stolovi, tribine, promocije, radionice, koncerti

Organizovanjem ovakvih aktivnosti Muzej doprinosi kvalitetu javnog života, što se manifestuje kroz povećan broj kulturnih dešavanja u gradu i poboljšan imidž Opštine Bijelo Polje kao vodeće u kulturnom i javnom životu sjevera Crne Gore. Takođe, ovim aktivnostima želimo da se odlazak u muzej ne svodi isključivo samo na kontakt sa stalnom postavkom, već težimo da muzej prikažemo kao ustanovu kulture koja organizuje i stručno-obrazovne tj. žive programe.

U okviru ovih aktivnosti i u 2021. godini je predviđen nastavak saradnje sa kulturno-obrazovnim institucijama i pojedincima iz zemlje i okruženja, sa kojim Muzej ima tradicionalno dobru saradnju i potpisane ugovore o saradnji. Takođe, Muzej će organizovati i svoje sadržaje koji su prezentovani u aktivnostima Muzeja kroz rad zbirki pojedinačno.

U tom smislu, vrata Muzeja će i ove kao i prethodnih godina biti otvorena za saradnike iz raznih oblasti kulture, nauke i informacija, bez obzira da li se radi o planiranim ili neplaniranim programskim aktivnostima Muzeja.

1. 5. Nabavka predmeta

Muzej će u izvještajnoj godini, u cilju obogaćivanja i valorizovanja muzejskih zbirki, vršiti sakupljanje i nabavku muzejskog materijala u skladu sa zakonom. Nabavka predmeta će se vršiti kod pojedinaca, organizacija i drugih subjekata, putem terenskih istraživanja, otkupa, poklona, razmjene i na drugi način, što predstavlja osnovni oblik popunjavanja muzejskih zbirki i obnavljanja muzejskog fonda.

Popularizacija i prezentacija kulturne baštine će se, kao i prethodnih godina, vršiti putem stalne postavke, povremenih izložbi, manifestacija koje organizuje Muzej, izdavanja kataloga i publikacija kao i putem organizovanja okruglih stolova, tribina, predavanja i sl.

1. 6. Istraživački rad

Istraživanje je aktivnost koja prati sve segmente muzejske djelatnosti, počev od rada na terenu, sakupljanja muzejskog materijala, pa sve do njegove prezentacije javnosti. Istraživanja se vrše shodno zakonima iz oblasti muzejske djelatnosti u cilju sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejske građe.

U tom smislu, Muzej u 2021. godini planira da pokrene arheološka i etnološka istraživanja u saradnji sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Narodnom bibliotekom Bijelo Polje. Radi se o projektima „Ranovizantijska arhitektura Bijelog Polja“ i „Stari zanati u duhu novog vremena“ kojima smo konkurisali kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2021. godinu kod Ministarstva kulture Crne Gore.

1. 7. Muzejska, medijska i internet prezentacija

Promocije i odnosi sa javnošću putem javnih medija, aktivna komunikacija putem društvenih mreža Instagram, Facebook, YouTube i sl. i ostali vidovi besplatnog marketinga, predstavljaju nezaobilazan faktor interakcije sa publikom, čemu će Muzej biti posvećen i u 2021. godinu.

Pored navedenih vidova prezentacije i saradnje, Muzej će kao i dosad nastaviti komunikaciju sa javnošću i publikom putem organizovanja povremenih i stalnih izložbi, i u vezi sa tim objavljivanja vodiča, kataloga, pozivnica, plakata i sl., na šta ga obavezuje Zakon o muzejskoj djelatnosti.

JU Muzej Bijelo Polje – Program rada sa finansijskim planom za 2021. godinu

10

2. ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA

Odjeljenje stručnih poslova obuhvata poslove iz oblasti zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, preventivne zaštite izložbenog prostora i cjelokupnog muzejskog fonda, konzervacije, restauracije, zaštite kulturnih dobara, revizije muzejskog materijala, posjeta muzeju, prosvjetno-pedagoškog rada, izdavačke djelatnosti, saradnje sa srodnim organizacijama i ustanovama, bibliotečke djelatnosti, pisanja projekata i sl.

2. 1. Preventivna zaštita muzejskog prostora i predmeta.

Na osnovu odredbi Zakona o muzejskoj djelatnosti i Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Muzej je dužan da vrši redovnu zaštitu muzejskog materijala i muzejske dokumentacije. Naime, Ukazom o proglašenju Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl. list Crne Gore", br. 49/10 od 13.08.2010) precizirano je da je Muzej dužan da sprovodi sistematsku zaštitu muzejskih predmeta koja podrazumijeva čuvanje i redovno održavanje kulturnih dobara u državnoj svojini sa kojim raspolaže opština.

Predviđenim završetkom rekonstrukcije zgrade Muzeja, znatno će se poboljšati uslovi izlaganja i rada u Muzeju, pri čemu se, prije svega misli na znatno bolje mikroklimatske uslove, ventilaciju, zaštitu od UV zračenja, relativnu vlažnost vazduha, temperature, osvjetljenje, kancelarijskog i prostora za deponovanje i sl.

Poštujući zakonske obaveze, a u cilju zaštite muzejskog fonda, stručni kadar muzeja će u okviru svojih redovnih godišnjih aktivnosti i u tekućoj 2021. godini vršiti preventivnu zaštitu muzejskog prostora i predmeta. Takođe, u cilju zaštite muzejskih predmeta i prostora, vršiće se i ostale radnje propisane Zakonom kao što su: kontrola pristupa osoblja i korisnika, zaštita od djelovanja štetnih materija, čišćenje, dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija i sl. Isto tako, na osnovu prethodno izvršene kontrole, vršiće se odabir i fotografisanje predmeta za konzervaciju, sprovesti redovna kontrola kulturnih dobara, a sve u cilju preventivne zaštite i produžetka života predmeta u Muzeju.

2. 2. Muzejska dokumentacija

Stručna obrada muzejskog materijala je osnov za njegovu valorizaciju, koja podrazumijeva izradu dokumentacije kao glavnog izvora podataka o muzejskom predmetu. Ustvari, to je vođenje stručnog opisivanja predmeta radi njegove identifikacije, utvrđivanja porijekla, valorizacije i prezentacije. Ovakav način rada je propisan i Zakonom o muzejskoj djelatnosti, gdje je prepoznat kao osnovni segment muzejskog rada.

Za ove aktivnosti neophodna je pomoć matične muzejske službe i muzejskog informacionog sistema koji su u nadležnosti Narodnog muzeja Crne Gore na Cetinju. Ona podrazumijeva pružanje stručne pomoći, unaprjeđenje stručnog rada, prikupljanje, vođenje i analiziranje muzejske statistike i dokumentacije, edukaciju muzejskog osoblja, organizovanje stručnog i naučnog rada, izradi muzejskog informacionog sistema i sl.

U tom smislu, Muzej će kroz redovne aktivnosti raditi na doobuci stručnog kadra, a kustosi i dokumentaristkinja Muzeja će i u 2021. godini nastaviti sa vođenjem i sređivanjem muzejske dokumentacije koja se zbog organizacionih i kadrovskih problema Muzeja u prošlosti, nalazila u dosta lošem stanju.

2. 3. Prosvjetno-pedagoški rad, posjete Muzeju

Jedan od fokusa rada Muzeja u Bijelom Polju je rad sa publikom i povećanje broja posjetilaca, što se naročito odnosi na omladinu i đake osnovnih i srednjih škola.

U tom smislu, nastaviće se saradnja sa školskim i predškolskim ustanovama sa područja naše opštine tokom 2021.godine, a kroz organizovanje prigodnih manifestacija tokom godine, nastojaćemo da privučemo što veći broj mladih u cilju popularizacije i očuvanja naše tradicije. Takođe, biće nastavljena saradnja i sa jednim brojem škola sa juga Crne Gore, kao i sa Fakultetom za vizuelne umjetnosti iz Bijelog Polja i javnim ustanovama za korisnike sa posebnim potrebama. U okviru ovakvog rada, planirane su interaktivne koncepcije vođenja kroz stalnu postavku Muzeja koja je prilagođena djeci i mladima, kao i osobama sa posebnim potrebama.

Isto tako, kroz saradnju sa obrazovnim institucijama nastaviće se kontinuirani rad, sa prosvjetnim radnicima, na otkrivanju talenata iz raznih oblasti muzejskih zbirki, kako bi u budućnosti organizovali rad specijalnih radionica iz oblasti istorije, umjetnosti, etnologije i arheologije.

2. 4. Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost Muzeja zasnovana je na podsticanju i praćenju naučno-istraživačkog rada u domenu muzeologije, unaprjeđenju svijesti o neophodnosti očuvanja kulturne baštine, popularizovanju odgovarajućih oblasti kulturnog života i sl.

U tom smislu, važnu oblast rada i u 2021. godini predstavljaoće izdavačka djelatnost Muzeja, koja se ostvaruje kroz redovno publikovanje kataloga izložbi, tekstova, priloga, studija i sl.

Cijeneći rad na ovom polju, Muzej će i u ovoj godini nastaviti da prikuplja material i arhivsku građu koja je od značaja za buduća istraživanja na pripremi rada za izradu monografije Muzeja.

2. 5. Muzejska biblioteka

Rad muzejske biblioteke je usklađen sa organizacijom rada muzeja. Riječ je o stručnoj biblioteci, čiji fond čini literatura iz svih oblasti kojima se Muzej bavi, a to su arheologija, etnologija, istorija, istorija umjetnosti, numizmatika, muzeologija i sl.

Muzejska biblioteka je prije svega namijenjena stručnjacima Muzeja radi njihovo boljeg upoznavanja sa naučnim oblasima kojima se bave, ali je, isto tako, dostupna i ostaloj čitalačkoj publici kao što su studenti, istraživači, saradnici Muzeja, đaci, građani i dr.

U biblioteci se do novih naslova, najčešće, dolazi putem poklona i razmjenom sa drugim muzejima i srodnim institucijama kao i kupovinom koja je neophodna za njen dalji rad.

U tom smislu, prinovljavanje knjižnog fonda vršice se, i u tekućoj 2021. godini, prema zahtjevima i potrebama korisnika biblioteke i muzejskih stručnjaka, kontinuiranom nabavkom novih naslova knjiga i tekućih periodičnih izdanja.

2. 6. *Projektne aktivnosti Muzeja*

Značajan finansijski izvor budžeta Muzeja su projektne aktivnosti koje su umnogome garant uspješnosti muzejskog rada i očuvanja neprocjenljivog kulturnog blaga koje se nalazi u Muzeju.

U tom smislu, i u 2021. godini smo aplicirali sa više projekata na sve raspisane državne i međunarodne konkurse koji se tiču muzejske djelatnosti, a koji će sa više i manje uspjeha biti vrednovani kod raznih komisija za njihovo odobravanje.

JU Muzej Bijelo Polje – Program rada sa finansijskim planom za 2021. godinu

12

2. 7. *Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima*

Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima je jedan od prioriteta rada Muzeja, ali i jedan od najvažnijih segmenata pozicioniranja Muzeja u ukupnoj kulturi grada i države. U odnosu na utvrđeni plan rada, ova aktivnost obuhvata saradnju sa srodnim ustanovama i institucijama u zemlji i inostranstvu, školama, ustanovama za korisnike sa posebnim potrebama i sl.

U okviru ovih aktivnosti, a na osnovu potpisanih ugovora o saradnji, planiramo saradnju sa više institucija, ustanova, redakcija stručnih časopisa i pojedinaca iz zemlje i inostranstva. U tom smislu, planiramo nastavak saradnje sa, Ministarstvom kulture Crne Gore, Narodnim muzejom sa Cetinja, JU Mizeji I galerije Nikšića, Pomorskim muzejom iz Kotora, Muzejima i galerijama Podgorice, Zavičajnim muzejom iz Pljevalja, Maticom crnogorskom – ogranak u Bijelom Polju, Zavičajnim muzejom iz Novog Pazara, Kulturnim centrom iz Gornjeg Milanovca, Vajarskom kolonijom iz Danilovgrada, kao i časopisima “Komuna”, “Odzivi”, “Mozaik”, “Sjever” i dr.

3. ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA

Odjeljenje opštih poslova obuhvata: administrativne, finansijsko-računovodstvene, informatičke, fizičko-tehničke poslove zaštite objekta Muzeja i muzejskog materijala i poslove održavanja higijene. Svi ovi poslovi su od izuzetne važnosti za funkcionisanje Muzeja

3. 1. *Stručni kadar Muzeja*

Poslovi iz oblasti muzejske djelatnosti zahtijevaju, najvećim dijelom, angažovanje visokoškolskih kadrova raznih stručnih profila (arheolog, etnolog, konzervator, historičar umjetnosti i dr.), jer poslove muzejske djelatnosti mogu da vrše samo lica koja imaju odgovarajuću vrstu i stepen stručne spreme i položen stručni ispit za obavljanje muzejske djelatnosti.

U tom kontekstu, prema Zakonu o muzejskoj djelatnosti JU Muzej Bijelo Polje je prema osnivaču javni Muzej kompleksnog tipa i može obavljati djelatnost samo, ako ima odgovarajuće stručno osoblje. Takođe, bližim uslovima, propisanim Pravilnikom za obavljanje muzejske djelatnosti predviđeno je da muzej čiji je osnivač opština može da obavlja muzejsku djelatnost, ako ima stručno osoblje, i to najmanje jednog kustosa za svaku različitu muzejsku zbirku. Imajući u vidu, ovako, zakonom propisane odredbe, JU Muzej Bijelo Polje ima 5 (pet) različitih zbirki (Arheološku, Etnografsku, Istorijsku, Numizmatičku, Umjetničku), od kojih arheološka zbirka i odjeljenje za konzervaciju nemaju potreban stručni kadar koji bi u skladu sa finansijskim mogućnostima bilo neophodno što prije pronaći i primiti u stalni radni odnos.

Kako je broj i struktura kadrova Muzeja nedovoljan da odgovori zakonskim propisima i projektovanim aktivnostima ustanove kao kompleksnog tipa, Muzej će i u 2021. godini nastojati da pronađe (nedostatak kadra iz ovih oblasti na bjelopoljskom tržištu rada) i uposli jednog Arheološke zbirke kao i konzervatora-restauratora koja su predviđena Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta u JU Muzej.

JU Muzej Bijelo Polje – Program rada sa finansijskim planom za 2021. godinu

13

3. 2. *Fizičko-tehnička zaštita zgrade i održavanje izložbenog prostora muzeja*

U okviru ovih aktivnosti, može se sa velikim zadovoljstvom konstatovati da se u programskoj 2021. godini očekuje konačan završetak radova temeljne rekonstrukcije zgrade Muzeja, na koju se čekalo 38. godina. Sa ponosom ističemo da je završetkom ovog posla zaštićen i doveden u pravu namjenu ovaj najznačajniji i najstariji kulturno-istorijski objekat u gradu koji ima status kulturnog dobra, obzirom da je pet zbirki koje se nalaze u njemu registrovano kao pokretno kulturno dobro u periodu od 1962. do 1964. godine.

Shodno navedenom, može se zaključiti da su ovim Programom obuhvaćeni svi segmenti kulturnih aktivnosti, kako to propisuju zakoni i pravilnici iz oblasti kulture i osnivačka akta Muzeja. Isto tako, ovim Programom je koncipiran cjelovit jednogodišnji proces rada koji predstavlja ogroman doprinos u popularizaciji, zaštiti i očuvanju kulturne baštine našeg grada.

DINAMIKA IZVRŠENJA POJEDINIH PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

REDNI BROJ	AKTIVNOST	IZVRŠENJE AKTIVNOSTI
1.	ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI	
<i>1. 1.</i>	<i>Muzejske zbirke</i>	Tokom godine
<i>1. 2.</i>	<i>Tradicionalne manifestacije</i>	Tokom godine
	<i>27. Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”</i>	21. 03. 2021.
	<i>34. “Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola” Bijelog Polja</i>	22. 05. 2021.
	<i>13. “Noć muzeja”</i>	22. 05. 2021.
	<i>3. Internacionalni likovni susreti “Slikari Lazovići”</i>	19. 08. 2021.
	<i>3. Dani evropske kulturne baštine</i>	21-28 09. 2021.
<i>1.3</i>	<i>Prezentacija muzejskog materijala, stalna postavka, povremene izložbe</i>	Tokom godine
<i>1.3.1</i>		
<i>1.3.2</i>		
<i>1. 4</i>	<i>Okrugli stolovi, tribine, promocije, radionice, festivali, koncerti</i>	Tokom godine
<i>1. 5.</i>	<i>Nabavka predmeta</i>	Tokom godine
<i>1. 6.</i>	<i>Istraživački rad</i>	Tokom godine
<i>1. 7.</i>	<i>Muzejska, medijska i internet prezentacija</i>	Tokom godine

2.	ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA	
2.1 2.2	<i>Preventivna zaštita muzejskog prostora i predmeta, muzejska dokumentacija</i>	Tokom godine
2.4 2.5 2.6 2.7 2.8	<i>Prosvjetno-pedagoški rad, posjete Muzeju, Izdavačka djelatnost, muzejska biblioteka, projektne aktivnosti, saradnja sa srod. ustanov.</i>	Tokom godine
3.	ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA	
3.1 3.2	<i>Stručni kadar Muzeja, Fizičko-tehnička zaštita zgrade i održavanje izložbenog prostora muzeja</i>	Tokom godine

JU MUZEJ BIJELO POLJE
Direktor, Željko Raičević